

Vogels op bestelling

Erik de Waard

Excursie Vogelwerkgroep op 19 augustus 2006 naar de ondergelopen bollenvelden van Noord-Holland en Camperduin/De Putten

Door omstandigheden was niemand van de excursiewerkgroep in de gelegenheid mee te gaan naar Noord-Holland, wat Marguerite Sweers, Ivo Seelen en Erik de Waard niet verhinderde op pad te gaan. En niet zonder succes, want het leek of de vogels zich op bestelling lieten zien. Bij het eerste ondergelopen bollenveld vloog één van de wenssoorten van deze excursie over: een Lachstern. Later gevolgd door meerdere. Eenmaal dichterbij gekomen bleek het een prima plek voor steltlopers: Krombekstrandloper, Bosruiter, Kleine Strandloper, Bontbekplevier, Oeverloper, Witgatje, Rosse Grutto, Grutto, Kempphaan, Watersnip, Zwarte Ruiter.

Foto. Watersnip op bollenveld, 19 augustus 2006 (Erik de Waard)

En tenminste drie Lachsterns. Het zijn grote sterns, met een korte, dikke en geheel zwarte snavel. Er schijnen jaarlijks enkele tientallen te broeden in de kop van Noord-Holland. Tot onze verrassing vloog een man Bruine Kiekendief in onze richting. Toen hij vlak over ons heen vloog bleek het een Rode Wouw te zijn. De dag was nauwelijks begonnen en kon al niet meer stuk. Bij het tweede ondergelopen bollenveld bij Breezand zat een Grauwe Franjepoot, een adult exemplaar in winterkleed. We hoorden van één van de bewoonsters die de laatste tijd nogal wat vogelaars met telescopen voor haar huis zag staan dat de bollenvelden sinds enkele jaren onder water worden gezet, vanwege de tulpenstengelaaltjes, wormen die schade aanrichten aan de bollen. Door het veld onder water te laten lopen

hoeven geen bestrijdingsmiddelen gebruikt te worden. De grond wordt weer geheel schoon. Een vijftal Bosruiters lieten zich mooi zien in de nabijheid van de Grauwe Franjepoot. Een mannetje Bruine Kiekendief was dichtbij aan het jagen en de zon deed zijn vleugels prachtig oplichten. Het bleef een mannetje Bruine Kiekendief. Zou de derde plek ook iets in petto hebben? We reden een kilometer verder naar het observatiescherm van De Kooy bij het Balgzand. En warempel, een Zwarte Ibis stond te rusten een paar honderd meter verderop aan de kant. In zomerkleed. Enkele kilometers noordelijk uitkijkend over het Balgzand ontdekten we nog twee Kleine Zilverreigers en vijf Lepelaars.

We hebben de dag besloten in de buurt van Camperduin. Aan de ene kant ligt De Putten, met een interessante plas met veel slikranden. Hier zaten tientallen Grote Sterns. De oudervogels haalden hun voedsel uit de nabijgelegen zee en vlogen luid roepend over ons heen richting hun jongen, een geluid dat zo kenmerkend en schrill is dat je dat niet snel vergeet. De lichtval en de heldere schone lucht maakten ons verblijf uiterst aangenaam. Het aantal zeevogels viel enigszins tegen. We noteerden een Zwarte Zee-eend, een Jan van Gent en enkele Zwarte Sterns naast veel foeragerende Grote Sterns en Visdiefjes. Rozig, gelukkig en tevreden keerden we huiswaarts, in de buurt van Alkmaar nog een Slechtvalk waarnemend zittend op een paaltje langs de snelweg. Het totaal aantal soorten bereikte de 75.

Merel met IJsvogelgedrag

Henk Ruissen

In mijn tuin ligt een vijver met daarbij een houten vlonder. In deze vijver groeien veel planten waaronder Krabbescheer, Kattestaart, Watermunt Gele Plomp en Dotterbloem. Er zitten geen vissen in maar wel veel slakken, salamanders en larven van waterjuffers en libellen. Deze zomer verbaasde ik me over het grote aantal kapotte slakkenhuizen dat regelmatig op de vlonder te vinden was. Het waren meestal huisjes van de posthoornslak. Ik vermoedde dat een zanglijster de slakken oppikte langs de rand en vervolgens openbrak op de vlonder.

Tijdens een van de vele zwoele zomeravonden was ik aan het werk in de tuin en hoorde gespetter in de vijver. Op de vlonder zat een Merel zich droog te schudden met tussen de poten een flinke posthoornslak. Deze werd vakkundig opengebroken en opgegeten. Daarna inspecteerde de Merel de watterand en toen daar niets te vinden was vloog hij op en fladderde over het wateroppervlak heen en weer. Na een paar seconden volgde een duik in het water waarbij hij half onder water ging en weer boven kwam met inderdaad een slak in de snavel. Ditmaal moesten er blijkbaar jongen gevoerd worden want na het openbreken vloog hij weg met de slak in de snavel. Even later herhaalde de jacht zich weer.

Omdat deze merelman te herkennen was aan een witte stuitveer, ben ik later op gaan letten of ook andere Merels dit gedrag vertoonden. Voor zover ik heb kunnen nagaan was het alleen dit ene exemplaar wat zich deze techniek eigen had gemaakt..

Dat niet alleen slakken het doelwit waren bleek een andere avond toen een libellelarve opgedoken werd. Ook volwassen Keizerlibelles bleken niet veilig en werden vakkundig uit de begroeiing gepikt en opgegeten.